

7/6574
MÜHÜR

T. C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.18.0.APK.0.03-02-090.01- 927-1931

5/7/2005

Konu : Sayın Ümmet KANDOĞAN'ın

Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 13/06/2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11636 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan Denizli Milletvekili Sayın Ümmet KANDOĞAN'ın "Tuz Gölüne dökülen akarsulara ilişkin" 7/6574 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EK:

1- Cevabi yazı (4 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Bşk.
(Kan. Kar.Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:

Başbakanlık

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÜMMET KANDOĞAN'IN
"TUZ GÖLÜNE DÖKÜLEN AKARSULARA İLİŞKİN" 7/6574 ESAS SAYILI YAZILI
SORU ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞININ CEVABI**

1- Konya şehir kanalizasyonu Konya Ovası ana tahliye kanalına verilmektedir. Bu tahliye kanalı; Beyşehir, Konya-Çumra ovalarının sulanması, Konya-Çumra ovası ile yerleşim merkezlerinin taşkından korunması ve ova topraklarının ıslahı amacıyla gerçekleştirilmiş Beyşehir Gölünden başlayıp Tuz Gölü'nde sona eren su yolunun bir parçasıdır. DSİ IV.Bölge Müdürlüğünce 1974 yılında işletmeye açılan ana tahliye kanalının, 1977 yılından itibaren kanala drene olan Konya kentinden ve çevre illerden kaynaklanan arıtılmamış atıkları Tuz Gölü'ne taşımaya başladığı bilinen bir gerçektir. Bu duruma bir son vermek için; ülkemizin önemli sulak alanlarından biri olan ve ender bulunabilecek doğal değerleri barındıran "Tuz Gölü Havzası" 2000/1381 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Özel Çevre Koruma Bölgesi" olarak ilan edildikten sonra Konya İli ve çevre illerden kaynaklanan kentsel atıkların yerinde arıtılarak Göldeki kirliliğin önlenmesi, Tuz Gölü ve bağlı göllerin oluşturduğu sulak alan sisteminin korunması, yeraltı sularının korunması, buna bağlı olarak topraktaki çoraklaşmanın giderilmesi ve dolayısıyla tarım ve hayvancılığın desteklenerek yöre halkının kalkındırılması için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla "Tuz Gölü Entegre Fizibilite Çalışması" yapılmış ve 2001 yılında tamamlanmıştır.

Konya Atıksu Arıtma Tesisi ilgili Belediye tarafından dış kaynaklı kredi kullanılarak yapılacaktır. Söz konusu Kredi için Hazine Müsteşarlığı ile Koski arasında İkraç Anlaşması hazırlık çalışmalarına başlanmıştır. Kredi onaylandıktan sonra arıtma tesisi inşasına başlanacak olup, kısa bir sürede faaliyete geçmesi planlanmaktadır.

2- Konya atıksuları Tuz Gölü'ne ulaşmakta olup, atıksuların deşarj edildiği noktada tuz alımı yapan işletmeler bulunmamaktadır.

Havzada Konya şehrinin atıksularının yarattığı kirliliğin yanı sıra fizibilite çalışmasında belirlenen diğer altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi entegre çalışması içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Bölgede yapılacak altyapı yatırımlarının inşaat öncesi yapılması gereken uygulama projeleri ve ÇED çalışmaları ile ihale dökümanları 2002 yılında Özel Çevre Koruma Kurumunca yaptırılmıştır. Dünya Bankası'ndan kredi bulunmuş, ancak, Belediyeler geri ödeyemeyecekleri gerekçesiyle bu krediyi reddetmişlerdir.

Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesinde; Bakanlığımız, alanla ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının ve üniversitelerin yapmış olduğu araştırmaların, uygulama projelerinin ve diğer tüm çalışmaların bir araya getirilmesi, değerlendirilmesi, alanın planlanması ve alana ilişkin yönetim planı verilerinin elde edilmesi ile uygulamaya dönük eylem plan ve programlarının oluşturulmasında gerek teknik, gerekse idari çerçevede tüm tarafların katkı ve katılımında bulunabileceği bir süreç hedeflemiş ve bu amaçla, WWF-Türkiye'nin teknik desteği ile "Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Yönetim Planı I.Çalışma Grubu" toplantısı 40 kadar kurum ve kuruluştan 72 kişinin katılımı ile 28/04/2005 tarihinde Ankara'da düzenlenmiştir.

Toplantının sonunda, alt çalışma gruplarının Mayıs ayı içerisinde iki kere toplanacakları bildirilmiş olup, bu toplantıların bölgedeki illerde yapılması fikri benimsenmiştir. Bu doğrultuda, 1 inci alt çalışma grupları toplantıları 16 Mayıs 2005 tarihinde Eskişehir İlçesinde; 2 nci alt çalışma grupları toplantıları ise 27 Mayıs 2005 tarihinde Altıekin İlçesi'nde gerçekleştirilmiştir.

II. Organize Sanayi Bölgesi'nin atıkları endüstriyel atıksu karakterinde olduğu için bunların ayrı atıksu arıtma tesisine sahip olması gerekliliğinden hareketle, 2 nci alt grubu oluşturan "Kirlilik, Altyapı ve Tehditler" başlığı altında Altınekin'de yapılan toplantıda;

II. Organize Sanayi Bölgesi'nden kaynaklanan atıklar da tartışılmış, Konya Çevre ve Orman İl Müdürlüğü'nün; 23 Şubat 2005 tarih ve 2005/3 sayılı "Atıksu Altyapı Tesisleri İş Termin Planı" Bakanlığımız Genelgesi kapsamında II.OSB Müdürlüğü ile atıksu arıtma tesisinin yapılması işi kapsamında girişimlerde bulunduğu,

İş termin planının II. Organize Sanayi Bölgesi'nden istendiği ve halen termin planının beklendiği,

belirtilmiştir.

Ayrıca I. Organize Sanayi Bölgesi'nden kaynaklanan atıklar genelde gıda endüstrisi atıklarından oluştuğu için Konya Atıksu Arıtma Tesisinin tasarımında yer aldığı bilinmektedir. Konya atıksu arıtma tesisi yapılar yapılmaz Konya evsel atıksuyu ile birlikte I. Organize Sanayi Bölgesi'nden kaynaklanan atıklar da arıtılacaktır.

Yapılacak çalışmalar ile; uluslar arası öneme sahip endemik, nesli tehlike altında ve hassas olan pek çok türler için habitat oluşturan, sulak alanları barındıran Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesinin gelecek nesillere aktarılabilmesi amacıyla koruma ve kullanma dengesini sağlayan üst ölçek planlama kararlarını almak, alana ilişkin kirlilik, çoraklaşma, tuzlanma vb. tehditlerin çözümünü ortaya koymak, yatırım kararlarına ve projelere birlikte karar verilmesi sürecini başlatmak, Tuz Gölüne ilişkin sürdürülebilir bir yönetim modeli oluşturularak sorunların çözüme kavuşturulması hedeflenmektedir.

3,4- Tuz Gölü'ne ulaşan, Gölü besleyen derelerde ve yer altı sularında kirlilik ölçümleri "Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Toprak ve Arazi Kalite Sınıflaması ile Alternatif Tarımsal Uygulamaların Belirlenmesi" projesi kapsamında düzenli olarak 2 yıl boyunca yapılmıştır. Proje 2004 yılında sona ermiştir. Bakanlığımızca 2006 yılından itibaren bütün özel çevre koruma bölgelerimizde su kalitesi ve su kirliliği izleme faaliyetlerine başlanacaktır. Bununla ilgili ihale çalışmaları sürdürülmektedir. Tuz Gölü de bu izleme faaliyetlerinin içerisinde yer almaktadır.

Özel Çevre Koruma Kurumu tarafından 2001 yılında tamamlanan "Tuz Gölü Entegre Fizibilite Çalışması" sonuçlarına göre Bölgedeki sanayi kuruluşlarının durumu aşağıda verilmiştir.

III. Beş Yıllık Kalkınma Planına göre, 1985-1990 yılları arasında, 19'u İl Merkezinde ve 15 tanesi de ilçelerde olmak üzere 34 adet küçük ölçekli sanayi bölgesi kurulmuştur. Konya şehrinde çeşitli sayıda organize sanayi bölgesi (OSB) işletilmekte veya planlama ve inşaat aşamasında bulunmaktadır. İlk Organize Sanayi Bölgesi tamamen kullanılmakta ve işlevini sürdürmektedir. İkinci Organize Sanayi Bölgesi, 246 sanayi parseliyle birlikte işletmeye alınmıştır. Üçüncü Organize Sanayi Bölgesi, 361 sanayi parseliyle hazırlanmaktadır. Dördüncü Organize Sanayi Bölgesi ise yer seçimi aşamasındadır.

Merkez İlçenin dışında Akşehir Organize Sanayi Bölgesinde 163, Beyşehir Organize Sanayi Bölgesinde 76, Çumra Organize Sanayi Bölgesinde 75, ve Ereğli Organize Sanayi

Bölgesinde 71 adet sanayi parseli bulunmaktadır. Bunların yanı sıra Kulu ve Seydişehir'deki sanayi bölgeleri bölge başına 100 hektar olarak planlanmaktadır.

Tuz Gölü'nün batı sınırında yer alan Cihanbeyli İlçesindeki Yavşan Tuzlası 400.000 ton/yıl'lık üretim kapasitesine sahiptir. İlçede tuz üretim tesisleri faaliyetlerini bu Tuzla'da sürdürmektedir.

Tuz Gölü Havzası'nda bulunan illerdeki belli başlı ekonomik sektörlerin kısa bir analizi aşağıda verilmiştir.

KONYA ;

İl Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü'nden alınan bilgilere göre burada 471 adet endüstriyel kuruluş bulunmakta olup, alt sektör dağılımı aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Konya İlinde Bulunan Endüstriyel Kuruluşların Sayıları ;

ENDÜSTRİYEL SEKTÖR	KURULUŞ SAYISI
Tarım Sanayi	130
Orman Ürünleri	13
Kağıt ve Kağıt Ürünleri	12
Tekstil Giyim ve Deri Endüstriyel	16
Kimya-Elastik-Plastik ve Petrol Ürünleri	42
Tarımsal Aletler ve Makineler	57
Otomotiv Alt-Sanayi	56
Demir ve Çelik	26
Metal Eşya Endüstrisi	31
Makine Yedek Parçaları	57
Taş ve Toprağa Dayalı Endüstri	68

Konya'da bulunan belli başlı endüstriyel sektörler aşağıda kısaca tanımlanmaktadır.

Tarım:

Tarım bölge ekonomisinde büyük ağırlığa sahip olduğundan Konya'daki başlıca endüstriyel tesisleri, tarım ürünleri işleyen un fabrikaları ve yan sanayileri, şeker fabrikaları ile hayvansal gıda üretim tesislerinden ibarettir.

Tekstil :

İl imalat sanayinde, sağladığı ekonomik katkı bakımından ikinci sırayı tekstil sektörü almaktadır. Konya İlinde tekstil sektörü Ereğli İlçesinde kurulan Sümerbank Ereğli Pamuklu Sanayi Müessesesi ile büyük sıçrama kaydetmiş olup, buradaki çok sayıda tesiste pamuklu dokuma, dikiş pili, triko ve konfeksiyon ürünleri üretilmektedir. Giyim sanayinde ise, hayli gelişen deri ve ayakkabı üretimine dayalı birçok fabrika kurulmuş ve hem yurtiçinde hem de yurtdışında pazarlanmaktadır.

Madencilik :

Madencilik sektöründe çimento, krom, magnezyum ve tuğla, temel sanayilerin başında gelmektedir. Konya'daki krom, magnezyum ve tuğla sanayi Türkiye Bazik Refrakter talebinin % 40'ını karşılayan 48,000 ton tuğla ve 36, 000 adet briket üretim kapasitesine sahip modern bir tesistir. Ayrıca, İlde tuğla, kiremit, beton tuğla, beton kiremit, prefabrik altyapı elemanları, hazır beton üreten çok sayıda tesis mevcuttur. Son yıllarda mermer işleme ve seramik konusunda da yatırımların yapıldığı Konya İli taş ve toprağa dayalı sanayide de gelişim içinde olan bir ildir. Seydişehir'deki zengin boksit yataklarını işlemek amacıyla kurulan alüminyum tesisleri, ülkemizin tek ham alüminyum üreten tesisi konumunda bulunmaktadır. Eti Alüminyum A.Ş. yörede sağladığı istihdam ve bankacılık, nakliye, ticaret sektörlerince yarattığı iş hacmiyle İldeki en önemli sanayi kuruluşlarından biridir.

Otomotiv :

İldeki imalat sanayinde kısa sürede kaydettiği gelişme ve sahip olduğu dinamizm ile dikkat çeken ve gelecek vaat eden bir diğer üretim konusu da otomotiv ve otomotiv yan sanayidir. 1981 yılında faaliyete geçen TUMOSAN Ticaret A.Ş.'ye ait dizel motorlar fabrikası 25.000 adet/yıl motor üretim kapasitesine sahiptir. Ayrıca, özellikle Merkez İlçede yoğunlaşmış olan döküm sanayi ve yedek parça üretimi yapan çok sayıda tesis sağladığı istihdam ile İl ekonomisine olumlu katkıda bulunmaktadır.

AKSARAY ;

Aksaray Türkiye'nin en fakir 100 yerleşim bölgesi arasında yer almaktadır. İldeki başlıca istihdam alanı tarım olup, endüstri ve hizmet sektörleri Konya ve Ankara'ya göre daha az gelişmiş durumdadır. Bu düşük gelişme İl'den göç sonucunu ortaya çıkarmakta olup, yurtdışında Aksaray kökenli 15.000 civarında yurttaşımızın çalıştığı tahmin edilmektedir.

ANKARA -ŞEREFLİKOÇHISAR;

10.000 kişilik nüfusunun direkt olarak tarımla uğraştığı tahmin edilen Şereflikoçhisar'da tarım hakim durumdadır. En önemli endüstri ise tuzmadenciliği ve işleme endüstrisidir. Burada aynı zamanda bir adet hayvan yemi fabrikası, un fabrikası, plaster fabrikası ve römork üretim atölyesi bulunmaktadır. Orta ve küçük ölçekli atölyeler, tarım makineleri distribütörleri, orta ölçekli mobilya, plastik ve alüminyum kapı-pencere ve tuz makinesi üretimi, ilçedeki diğer endüstriyel faaliyetleri oluşturmaktadır.

